

Nr 67.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende år 1952, m. m.; given Stockholms slott den 8 februari 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1. förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende år 1952;
2. förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende år 1952, m. m.;
3. förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951; samt
4. förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951, m. m.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Mellan staten och företag inom skogsindustrien ha överenskommelser träffats om att vid export under 1952 av vissa skogsindustriprodukter exportavgifter skola inbetalas till riksgäldskontoret. Åtgärden syftar bl. a. till att bidra till en prisstabilisering på hemmamarknaden och sterilisera en del av exportvinsterna. Den å avgifterna belöpande statliga inkomstskatten skall såsom förskottsskatt omedelbart inlevereras till statsverket. Återstoden av avgifterna skall framdeles (med början 1959) utbetalas till företagen samt till vissa i överenskommelserna angivna fonder och stiftelser.

I propositionen föreslås, i enlighet med vad som förutsatts i överenskommelserna, att staten skall äga uppbära 26 procent av avgifterna såsom förskottsskatt. Vidare föreslås att företagen skola få njuta avdrag för avgifterna vid taxering för inkomst för det år dessa erlagts samt att fonderna och stiftelserna icke skola vara skattskyldiga för erhållna medel. Till företagen återbetalade belopp, för vilka förskottsskatt erlagts, skola icke upptagas såsom skattepliktig inkomst vid taxering till statlig inkomstskatt. Vid taxering till kommunal inkomstskatt skall däremot hela det återbetalade

beloppet jämte den tidigare erlagda förskottsskatten upptagas såsom inkomst av rörelse för det beskattningsår medlen kommit företaget till godo.

I anslutning till särskilda mellan parterna träffade tilläggsavtal föreslås liknande bestämmelser med avseende å exporten under fjärde kvartalet 1951. I detta fall skall dock förskottsskatten utgå med 28 procent.

Förslag

till

förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende år 1952.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Av de belopp, som enligt särskilda, mellan statens handels- och industrikommission för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Svenska cellulosaföreningen, Svenska trämasseföreningen, Svenska pappersbruksföreningen, Bowaters svenska trämassfabriker aktiebolag och Aktiebolaget Högfors träsliperi, å andra sidan, den 15 november 1951 respektive den 1 februari 1952 träffade avtal inbetalats till riksgäldskontoret, skola 26 procent tillfalla staten såsom skatt.

Det ankommer på riksgäldskontoret att till statskontoret inleverera sålunda uppburna skattebelopp.

2 §.

Äger företag jämlikt paragraf 12 i det med Svenska pappersbruksföreningen träffade avtalet eller jämlikt paragraf 3 i något av de övriga i 1 § angivna avtalen återfå erlagd avgift, skall statskontoret återbetala den å avgiften belöpande skatten.

3 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och äger tillämpning jämväl med avseende å inbetalningar till riksgäldskontoret, som skett före nämnda dag.

Förslag

till

förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende år 1952, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt äger skattskyldig njuta avdrag för avgifter, som under beskattningsåret erlagts enligt särskilda avtal, ingångna den 15 november 1951 respektive den 1 februari 1952 mellan statens handels- och industrikommission för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Svenska cellulosaföreningen, Svenska trämasseföreningen, Svenska pappersbruksföreningen, Bowaters svenska trämassfabriker aktiebolag och Aktiebolaget Högfors träsliperi, å andra sidan, avseende exportleveranser under 1952.

2 §.

Skyldighet att erlägga skatt för inkomst och förmögenhet föreligger icke för de stiftelser och fonder, som avses i ovannämnda avtal, nämligen förelägsstiftelser för social verksamhet, Stiftelsen Pappersbrukens forskningsinstitut, stiftelser för teknisk och skoglig forskning samt utbildning, skogs-vårdsfonden och lågkonjunkturfonden, såvitt angår i 1 § avsedda medel eller avkastning därav.

3 §.

Vid återbetalning av den del av inbetalade avgifter, som enligt ovannämnda avtal skall återgå till vederbörande företag, utgör vid taxering enligt förordningen om statlig inkomstskatt det återbetalade beloppet icke skattepliktig inkomst, därest för detsamma utgått särskild skatt jämlikt förordningen den 1952, nr .

Vid taxering enligt kommunalskattelagen skall såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit den skattskyldige till godo, upptagas det återbetalade beloppet jämte därå belöpande särskild skatt jämlikt nyssnämnda förordning.

4 §.

Medel, vilka utbetalas från någon av de i 2 § angivna stiftelserna eller fonderna till skattskyldig, för vilken avdragsrätt föreligger enligt 1 §, skola hos mottagaren upptagas såsom intäkt av rörelse vid taxering enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt för det beskattningsår, då medlen kommit honom till godo.

Vad i första stycket sägs angående av stiftelse eller fond till den skattskyldige utbetalade medel skall äga motsvarande tillämpning beträffande sådana stiftelsens eller fondens medel, vilka eljest kommit den skattskyldige till godo.

5 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Förslag

till

förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Av de belopp, som enligt särskilda, mellan statens handels- och industrikommission för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Svenska cellulosaföreningen, Svenska trämasseföreningen och Svenska pappersbruksföreningen, å andra sidan, den 15 november 1951 respektive den 1 februari 1952 träffade tilläggsavtal till mellan parterna den 5 respektive 8 december 1950 ingångna överenskommelser inbetalats till någon av följande stiftelser, nämligen cellulosafonden för fjärde kvartalet 1951, trämassefonden för fjärde kvartalet 1951 och pappersfonden för fjärde kvartalet 1951, skola 28 procent tillfalla staten såsom skatt.

Det ankommer på riksgäldskontoret att till statskontoret inleverera dylika skattebelopp.

2 §.

Äger företag jämlikt paragraf 4 i det den 5 december 1950 eller paragraf 2 i något av de den 8 december 1950 ingångna överenskommelserna återfå erlagd avgift, skall statskontoret återbetala den å avgiften belöpande skatten.

3 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och äger tillämpning jämväl med avseende å inbetalningar till ovan nämnda stiftelser, som skett före nämnda dag.

Förslag

till

förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt äger skattskyldig njuta avdrag för belopp, som enligt särskilda, mellan statens handels- och industrikommission

för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Svenska cellulosaföreningen, Svenska trämasseföreningen och Svenska pappersbruksföreningen, å andra sidan, den 15 november 1951 respektive den 1 februari 1952 träffade tilläggsavtal till mellan parterna den 5 respektive 8 december 1950 ingångna avtal, under beskattningsåret tillgodoförts någon av följande av föreningarna bildade stiftelser, nämligen cellulosafonden för fjärde kvartalet 1951, trämassefonden för fjärde kvartalet 1951 och pappersfonden för fjärde kvartalet 1951.

2 §.

Skyldighet att erlægga skatt för inkomst och förmögenhet föreligger icke för de i 1 § nämnda stiftelserna, såvitt angår i samma paragraf avsedda medel eller avkastning därav. Ej heller föreligger dylik skyldighet för följande stiftelser, som avses i de i december 1950 ingångna avtalen, nämligen Stiftelsen Centralfonden för anställda inom skogsbruket och skogsindustrien, Stiftelsen Pappersbrukens forskningsinstitut, länsstiftelser för det enskilda skogsbruket och företagsstiftelser för social verksamhet.

3 §.

Vid återbetalning av den del av inbetalade avgifter, som enligt ovannämnda tilläggsavtal skall återgå till vederbörande företag, utgör vid taxering enligt förordningen om statlig inkomstskatt det återbetalade beloppet icke skattepliktig inkomst, därest för detsamma utgått särskild skatt jämlikt förordningen den 1952, nr .

Vid taxering enligt kommunalskattelagen skall såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit den skattskyldige till godo, upptagas det återbetalade beloppet jämte därå belöpande särskild skatt jämlikt nyssnämnda förordning.

4 §.

Medel, vilka utbetalas från någon av de i 2 § angivna stiftelserna till skattskyldig, för vilken avdragsrätt föreligger enligt 1 §, skola hos mottagaren upptagas såsom intäkt av rörelse vid taxering enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt för det beskattningsår, då medlen kommit honom till godo.

Vad i första stycket sägs angående av stiftelse till den skattskyldige utbetalade medel skall äga motsvarande tillämpning beträffande sådana stiftelsens medel, vilka eljest kommit den skattskyldige till godo.

5 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1952.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, fråga om *behandlingen i beskattningshänseende av vissa enligt särskilda avtal utgående exportavgifter å skogsindustriprodukter* samt anför därvid följande.

Tidigare bestämmelser om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för avgifter till vissa av skogsindustrien bildade stiftelser.

Enligt 1 § förordningen den 30 juni 1947 (nr 339) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för avgifter till vissa stiftelser, m. m. ägde skattskyldig vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, njuta avdrag för belopp, som enligt särskilda, mellan statens bränslekommission för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Svenska cellulosaföreningen, Svenska trämasseföreningen och Svenska trävaruexportföreningen, å andra sidan, den 1 april respektive den 8 maj 1947 träffade avtal under beskattningsåret tillgodoförts Stiftelsen Cellulosaindustriens konjunkturutjämningsfond, Stiftelsen Trämasseindustriens konjunkturutjämningsfond eller Stiftelsen Trävaruindustriens konjunkturutjämningsfond. I samma paragraf stadgas vidare, att medel, vilka utbetalas från någon av stiftelserna till skattskyldig, som äger njuta avdrag för till stiftelsen inbetalade belopp, skola hos mottagaren upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit honom till godo. Enligt 2 § äro stiftelserna icke skyldiga att erlägga skatt för inkomst och förmögenhet.

I 1 § förordningen den 30 juni 1948 (nr 497) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för avgifter till vissa stiftelser, m. m. stadgas, att vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förord-

ningen om statlig inkomstskatt skattskyldig äger njuta avdrag för belopp, som enligt särskilda, mellan bränslekommissionen för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt trävaruexportföreningen, cellulosa-föreningen och trämasseföreningen ävensom Kopparfors aktiebolag och Storviks sulfit aktiebolag, å andra sidan, den 18 mars respektive den 30 april och den 13 maj 1948 träffade avtal under beskattningsåret tillgodoförts nyssnämnda tre konjunkturutjämningsfonder eller Stiftelsen Kopparfors och Storviks fond för konjunkturutjämnande, sociala och skogsförbättrande åtgärder. Enligt vad i 2 § stadgas föreligger icke skyldighet att erlægga skatt för inkomst och förmögenhet för nyssnämnda fyra stiftelser, ej heller för följande enligt avtalen med cellulosa-föreningen och trämasseföreningen grundade stiftelser, nämligen Stiftelsen Centralfonden för anställda inom skogsbruket och skogsindustrien, länsstiftelser för det enskilda skogsbruket och företagsstiftelser för social verksamhet. Enligt 3 § skola medel, vilka utbetalats från någon av de i 2 § angivna stiftelserna till skattskyldig, för vilken avdragsrätt föreligger enligt 1 §, hos mottagaren upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit honom till godo; och skall vad sålunda stadgats angående av stiftelse till den skattskyldige utbetalade medel äga motsvarande tillämpning beträffande sådana stiftelsens medel, vilka eljest kommit den skattskyldige till godo.

Genom beslut den 10 september 1948 har Kungl. Maj:t bemyndigat bränslekommissionen medgiva, att de i 1948 års förordning omförmälda avtalen om avsättning av medel till konjunkturutjämningsfonder vid export av pappersmassa finge upphävas i vad avsåge pappersmassa, som exporterades den 11 september 1948 eller senare. Sedan dylikt medgivande lämnats, ha inbetalningarna till cellulosa- och trämassaindustiernas konjunkturutjämningsfonder upphört.

Enligt 1 § förordningen den 17 februari 1950 (nr 25) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för avgifter till Stiftelsen Trävaruindustriens konjunkturutjämningsfond, m. m. äger skattskyldig vid beräkning av netto-intäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt njuta avdrag för belopp, som enligt ett mellan statens bränslekommission för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Svenska trävaruexportföreningen, å andra sidan, den 24 februari 1949 träffat avtal under beskattningsåret tillgodoförts Stiftelsen Trävaruindustriens konjunkturutjämningsfond. Denna stiftelse är enligt 2 § icke skyldig att erlægga skatt för inkomst och förmögenhet. Enligt 3 § skola medel, vilka utbetalas från stiftelsen till skattskyldig, som äger njuta avdrag för till stiftelsen inbetalade belopp, hos mottagaren upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit honom till godo.

Den 24 februari 1950 träffades ett nytt avtal mellan bränslekommissionen och trävaruexportföreningen rörande avsättning av medel till förening-

ens konjunkturutmätningfond. Avtalet hade i stort sett samma innehåll som 1949 års avtal mellan samma parter.

Som en följd av stegringen av exportpriserna på skogsindustriens produkter under 1950 upptogs under hösten nämnda år förhandlingar mellan staten och skogsindustrierna i syfte att söka uppnå en prisstabilisering på hemmamarknaden och trygga det inhemska behovet av dessa produkter samt att sterilisera en del av exportvinsterna. Förhandlingarna resulterade i fyra den 5 respektive 8 december 1950 dagtecknade överenskommelser mellan handels- och industrikommissionen för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Svenska trävaruexportföreningen, Svenska pappersbruksföreningen, Svenska cellulosaföreningen och Svenska trämasseföreningen, å andra sidan, om att vid export under år 1951 av skogsindustriens produkter viss avgift skulle inlevereras till i avtalen närmare angivna fonder.

I likhet med vad som skett i motsvarande äldre avtal förutsattes såväl i avtalet den 24 februari 1950 som i de fyra i december 1950 träffade avtalen, att frågan om beskattningen av de inbetalade medlen skulle genom särskilda bestämmelser lösas på i avtalen närmare angivet sätt.

Sådana bestämmelser ha av riksdagen antagits och finnas intagna i förordningen den 30 mars 1951 (nr 148) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för avgifter till vissa stiftelser, m. m. Enligt 1 § äger skattskyldig vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt njuta avdrag för belopp, som enligt nyssnämnda avtal under beskattningsåret tillgodoförts stiftelsen Trävaruindustriens konjunkturutmätningfond eller någon av följande stiftelser, nämligen 1951 års trävarufond, 1951 års pappersfond, 1951 års cellulosa-fond och 1951 års trämassefond. Enligt vad i 2 § stadgas föreligger icke skyldighet att erlagga skatt för inkomst och förmögenhet för nyssnämnda fem stiftelser. Ej heller föreligger dylik skyldighet för följande stiftelser, som avses i de i december 1950 ingångna avtalen, nämligen Stiftelsen Centralfonden för anställda inom skogsbruket och skogsindustrien, Stiftelsen Pappersbrukens forskningsinstitut, länsstiftelser för det enskilda skogsbruket och företagsstiftelser för social verksamhet. Medel, vilka utbetalas från någon av de i 2 § angivna stiftelserna till skattskyldig, för vilken avdragsrätt föreligger enligt 1 §, skola hos mottagaren upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit honom till godo; och skall vad sålunda stadgats angående av stiftelse till den skattskyldige utbetalade medel äga motsvarande tillämpning beträffande sådana stiftelsens medel, vilka eljest kommit den skattskyldige till godo. Bestämmelser i nu angivna hänseende ha intagits i 3 § i förordningen.

Rörande fondmedlens användning skall enligt de i december 1950 ingångna avtalen följande gälla. Företagen skola återfå 70 procent av sina inbetalade avgifter. Enligt avtalen med cellulosaföreningen, trämasseföreningen och trävaruexportföreningen skola återstående 30 procent fördelas med en tredjedel på envar av förut omnämnda slag av stiftelser, nämligen länsstiftelserna, företagsstiftelserna och centralstiftelsen. Enligt avtalet med pappersbruksföreningen skola berörda 30 procent fördelas sålunda, att 7

procent tillfalla länsstiftelserna, 20 procent företagsstiftelserna och 3 procent den år 1944 bildade Stiftelsen Pappersbrukens forskningsinstitut.

Utbetalning av inestående medel, varå ränta ej utgår, skall ske med 1/5 årligen med början under januari 1958. Det är dock Kungl. Maj:t obetaget att vid vikande konjunkture med sysselsättnings- och avsättningsvärigheter inom förevarande industrier medgiva tidigare utbetalning.

Slutligen har genom förordningen den 30 mars 1951, nr 149, meddelats särskilda bestämmelser om rätt för Aktiebolaget Tegefors verk att njuta avdrag för belopp, som enligt ett mellan statens bränslekommission för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt bolaget, å andra sidan, i juli 1948 träffat avtal tillgodoförts stiftelsen Tegefors verks fond för konjunkturutjämnande, sociala och skogsförbättrande åtgärder. Enligt 2 § är stiftelsen icke skyldig erlägga skatt för inkomst och förmögenhet. I fråga om beskattningen av medel, som utbetalas till bolaget från stiftelsen, gälla samma bestämmelser som i den här ovan omnämnda förordningen den 30 mars 1951, nr 148.

Bestämmelser om beskattningen av 1952 års exportavgifter, m. m.

Under hösten 1951 upptogos förhandlingar mellan representanter för statsmakterna och de ledande branschorganisationerna inom skogsindustrien i syfte att undersöka möjligheterna för en fortsatt samverkan i fråga om exportvinsternas sterilisering och användning. Förhandlingarna resulterade i att särskilda överenskommelser träffades mellan handels- och industrikommissionen för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Svenska cellulosa-föreningen, Svenska trämasseföreningen och Svenska pappersbruksföreningen, å andra sidan, om att vid export under 1952 av skogsindustriprodukter viss avgift skulle inlevereras till riksgäldskontoret. Liknande överenskommelser ha jämväl träffats mellan handels- och industrikommissionen samt Bowaters svenska trämassfabriker aktiebolag och Aktiebolaget Högfors träsliperi.

Chefen för handelsdepartementet kommer senare idag att för Kungl. Maj:t anmäla frågan om fortsatt bemyndigande att uttaga prisutjämningsavgift, varvid även en redogörelse lämnas för ingångna överenskommelser angående konjunkturutjämningsavgifter för år 1952. I detta sammanhang torde det därför icke vara erforderligt att återgiva andra bestämmelser i avtalen än de som ha ett mera direkt samband med frågan om behandlingen i beskattningshänseende av de inbetalda avgifterna.

Enligt avtalet mellan handels- och industrikommissionen samt cellulosa-föreningen, vilket slutits den 15 november 1951, förbinder sig föreningen att av de medlemmar i föreningen, som biträtt avtalet, uppbära och — efter avdrag av eventuella utbetalningar för förvaltningskostnader och vissa kom-pensationer — till riksgäldskontoret för under år 1952 på export levererad kemisk massa inbetala avgifter, som skola beräknas per ton på sätt i av-

lalet närmare angives. Inbetalning av avgift skall ske senast en månad efter utgången av den kalendermånad, varunder leveransen ägt rum. Företag, som inbetalt avgift för visst parti och som sedermera visar sannolika skäl för att betalning för partiet ej kommer att inflyta, äger återfå den inbetalda avgiften.

Av de till riksgäldskontoret inbetalade beloppen skola 26 procent tillfalla staten såsom skatt, 4 procent tillfalla de i överenskommelsen mellan parterna den 8 december 1950 omnämnda företagsstiftelserna, 3 procent tillfalla en av föreningen grundad stiftelse för teknisk och skoglig forskning samt utbildning, 12 procent tillfalla en inom riksgäldskontoret bildad fond för åtgärder till fromma för skogsvården (skogsvårdsfonden), 15 procent tillfalla en inom riksgäldskontoret bildad fond för arbetsanskaffning inom skogsindustrierna vid lågkonjunktur eller liknande ändamål (lågkonjunkturfonden) samt 40 procent återgå till de företag, som inbetalat avgifterna.

Med undantag av staten tillkommande 26 procent, som omedelbart skola inlevereras till statsverket, skola avgiftsmedlen steriliseras av riksgäldskontoret. Företagsstiftelserna och forskningsstiftelsen tillkommande medel skola utbetalas till respektive stiftelse med 1/5 varje år med första utbetalning under januari 1959, såvida icke Kungl. Maj:t medgiver tidigare utbetalning. Företagen tillkommande 40 procent skola utbetalas med 1/5 varje år med första utbetalning under januari 1959. Kungl. Maj:t kan under vissa i avtalet angivna förutsättningar medgiva tidigare utbetalning. Företag tillkommande andel i inbetalade avgifter får som regel ej överlätas och får ej heller utnyttjas såsom säkerhet för lån.

De båda inom riksgäldskontoret bildade fonderna (skogsvårdsfonden och lågkonjunkturfonden), till vilka avsättningar kunna ske jämväl på grund av avtal ingångna mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt respektive Svenska trämasseföreningen, Svenska trävaruexportföreningen och Svenska pappersbruksföreningen, å andra sidan, skola användas, när detta ur konjunktursynpunkt finnes lämpligt. Kungl. Maj:t bestämmer tidpunkten för användningen och den omfattning i vilken medlen vid olika tidpunkter få lagas i anspråk. Beträffande skogsvårdsfonden må beslut om utbetalning icke fattas senare än att utbetalning kan påbörjas med ingången av år 1962.

Om lågkonjunkturfondens medel icke till fullo tagits i anspråk före den 1 januari 1967 kunna de därefter även disponeras för skogsvårdens främjande, vägbyggnader och dylikt samt för skoglig och teknisk forskning och utbildning. Skulle skogsvårdsfondens respektive lågkonjunkturfondens medel icke vara förbrukade den 1 januari 1972, äga företagen då erhålla vad som återstår i proportion till erlagda avgifter.

Som förutsättning för överenskommelsens giltighet skall gälla bl. a. följande. Inbetalade avgifter skola vara avdragsgilla vid taxeringen för det år de erläggas. Stiftelser och fonder skola vara befriade från skyldighet att erlägga skatt för inkomst och förmögenhet. Vid återbetalning av de 40 procent av avgifterna, som skola tillfalla företagen, skall någon statlig beskattning icke äga rum. Vid kommunaltaxeringen skall återbetalat belopp jämte

de 26 procent, som inlevererats till statsverket i form av skatt, upptagas till beskattning. Motsvarande kommunalskatt skall bli på vanligt sätt avdragsgill vid taxeringen till statlig skatt. Belopp, som utbetalas till företag från skogsvårdsfonden respektive lågkonjunkturfonden eller som tillfalla företag såsom kompensation för viss prissättning på den inhemska marknaden enligt bestämmelserna i ett till avtalet fogat protokoll, skola beskattas i vanlig ordning.

Avtalet mellan handels- och industrikommissionen och trämasseföreningen, vilket likaledes ingåtts den 15 november 1951, innebär att föreningen förbinder sig att av de medlemmar i föreningen, som biträda överenskommelsen, uppbära och — efter avdrag av eventuella utbetalningar för vissa förvaltningskostnader — till riksgäldskontoret för under 1952 på export levererad mekanisk massa inbetala avgifter, som skola beräknas per ton på sätt i överenskommelsen närmare anges.

I fråga om de inbetalade beloppens behandling i beskattningshänseende gälla samma bestämmelser som enligt avtalet den 15 november 1951 mellan handels- och industrikommissionen och cellulosaföreningen. Även i övrigt innehåller nu förevarande avtal stadganden, som i huvudsak överensstämma med här förut återgivna regler i överenskommelsen med cellulosaföreningen.

Enligt avtalet mellan handels- och industrikommissionen och pappersbruksföreningen, vilket slutits den 1 februari 1952, förbinder sig föreningen att — efter avdrag av eventuella utbetalningar för vissa förvaltningskostnader — till riksgäldskontoret inbetala en efter i avtalet angivna beräkningsgrunder fastställd avgift för under år 1952 exporterat papper och papp. Av de till riksgäldskontoret inbetalade beloppen skola 26 procent tillfalla staten såsom skatt, 6 procent tillfalla de i överenskommelsen mellan parterna den 5 december 1950 omnämnda företagsstiftelserna, 3 procent tillfalla den av föreningen år 1944 bildade stiftelsen Pappersbrukens forskningsinstitut, 10 procent tillfalla skogsvårdsfonden och 15 procent lågkonjunkturfonden. Återstående 40 procent skola enligt i avtalet angivna regler återgå till de företag, som inbetalat avgifterna.

I övrigt gälla enligt detta avtal i tillämpliga delar huvudsakligen samma bestämmelser som enligt avtalet den 15 november 1951 mellan handels- och industrikommissionen och cellulosaföreningen.

De särskilda avtalen mellan handels- och industrikommissionen samt Bowers svenska trämassfabriker aktiebolag och Aktiebolaget Högfors träsliperi, vilka träffats den 1 februari 1952, ansluta sig nära till bestämmelserna i det med trämasseföreningen ingångna avtalet. Sålunda förbinda sig bolagen att, efter avdrag av eventuella utbetalningar för vissa kostnader, till riksgäldskontoret för under tiden 1 januari—31 december 1952 på export levererad mekanisk massa inbetala avgifter, som skola utgå per ton

på sätt i avtalen närmare angives dock lägst med de belopp, som skola erläggas för sådan massa enligt det med trämasseföreningen träffade avtalet.

Om särskild skatt å inbetalade medel och om övriga med beskattningen av avgifterna sammanhängande frågor innehålla nu ifrågavarande överenskommelser med trämasseföreningens avtal i stort sett överensstämmande stadganden.

I anslutning till de sålunda ingångna överenskommelserna om inbetalning av avgifter för under 1952 exporterade produkter träffades mellan handels- och industrikommissionen för Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt cellulosaföreningen, trämasseföreningen och pappersbruksföreningen, å andra sidan, tre särskilda tilläggsavtal till de mellan samma parter i december 1950 ingångna överenskommelserna.

Enligt tilläggsavtalet med cellulosaföreningen skola de avgifter för exportleveranser under fjärde kvartalet 1951, som enligt 1950 års överenskommelse skolat inbetalas till 1951 års cellulosafond, i stället betalas till en särskild fond, benämnd cellulosafonden för fjärde kvartalet 1951. Av de inbetalade avgifterna skola 28 procent tillfalla staten såsom skatt att omedelbart inlevereras till statsverket. Skattebeloppet skall tagas av de 70 procent, som enligt överenskommelsen den 8 december 1950 skulle tillfalla företagen. Av de å fjärde kvartalet 1951 belöpande avgifterna skola sålunda endast 42 procent sedermera återbetalas till företagen. Det förutsättes att vid denna återbetalning någon statlig beskattning icke sker. Vid kommunal-taxeringen skall återbetalat belopp jämte de 28 procent, som erlagts såsom statsskatt, upptagas till beskattning.

De med trämasseföreningen och pappersbruksföreningen ingångna tilläggsavtalen innehålla liknande bestämmelser. För fjärde kvartalet 1951 skall sålunda inbetalning ske till särskilda fonder, benämnda trämassefonden för fjärde kvartalet 1951 respektive pappersfonden för fjärde kvartalet 1951.

I en till Kungl. Maj:t ställd den 11 januari 1951 dagtecknad skrivelse har *Kopparfors aktiebolag* och *Storviks sulfitaktiebolag* gjort framställning om skattefrihet för vissa medel, som bolagen avsågo att låta överföra till den av bolagen år 1948 bildade Stiftelsen Kopparfors och Storviks fond för konjunkturutmätning, sociala och skogsförbättrande åtgärder. Efter att ha erinrat om att bolagen godkänt respektive anslutit sig till de i december 1950 mellan handels- och industrikommissionen samt trävaruexportföreningen och cellulosaföreningen ingångna överenskommelserna ha bolagen anført bl. a. följande.

Häri genom komma vi att lämna bidrag till bl. a. det enskilda skogsbrukets förkovran i samma omfattning som övriga berörda företag. Emellertid föreligga för vårt vidkommande vägande skäl för en ytterligare komplettering av dessa bidrag. Vi äro för våra fabriker, särskilt i Storviks-Hammarby och Fors, starkt beroende av virkesleveranser från relativt begränsade områden, inom vilka vi ha ett stort antal gamla förbindelser. Då virkesproduktionen

inom dessa områden för framtiden kommer att bli av utslagsgivande betydelse för våra industriens bestånd, framstår det för oss såsom en vår viktiga uppgift att i möjligaste mån verka för virkesproduktionens vidmakthållande, förbättrande och förökande inom just dessa områden. Då vidare de medel, som via länsstiftelserna komma att tillföras det enskilda skogsbruket, sannolikt måste fördelas efter ganska schematiska grunder, finna vi det synnerligen angeläget att vid det tillfälle, som nu erbjudes oss, få ur vår s. k. företagsandel från 1951 års fonder tillföra det enskilda skogsbruket inom vårt virkesfångstområde ytterligare medel. Detta skulle enligt vårt förmenande lämpligen ske genom att medlen tillfördes Kopparforsstiftelsen, i vars verksamhet redan ingår handhavandet av medel enligt 1948 års avtal för sådant ändamål och i vars styrelse sitta representanter för såväl de enskilda bondeskogsägarna som skogsvårdsstyrelserna. Mot bakgrunden av att 10 % av de utbetalade avgiftsbeloppen skola tillföras länsstiftelserna för fördelning mellan företagens och övriga enskildas skogar och att icke någon del av här ifrågakvarande medel skulle disponeras för våra egna skogar, anse vi att 5 % av avgiftsbeloppen skulle vara ett för detta ändamål rimligt belopp.

Vår avsikt är sålunda att, när den första återbetalningen av de av oss till 1951 års trävarufond resp. 1951 års cellulosafond inbetalade medlen blir aktuell, anmoda förvaltarna av resp. fonder att minska ifrågakvarande återbäring med ett belopp, motsvarande fem procent av hela det av oss till resp. fond inbetalade avgiftsbeloppet och överföra detta till Kopparforsstiftelsen, att av denna förvaltas och disponeras till gagn för det enskilda skogsbruket — företagens egna skogar dock undantagna — inom företagens virkesfångstområde.

Under hänvisning till ovanstående få vi i underdånighet hemställa, att Kopparforsstiftelsen måtte — i likhet med vad som gäller för övriga till stiftelsen inflytande medel — få komma i åtnjutande av skattefrihet för även detta medelstillskott.

Bolagen ha vidare hemställt att icke behöva upprätta särskild företagsstiftelse, utan att de medel som skolat tillföras en sådan stiftelse i stället finge, när så bleve aktuellt, överföras till Kopparforsstiftelsen och av denna disponeras för sociala åtgärder för anställda.

Statens handels- och industrikommission samt *länsstyrelsen i Gävleborgs län*, vilka myndigheter efter remiss avgivit utlåtande i ärendet, ha tillstyrkt bolagens framställning.

Departementschefen.

I de avtal, som under åren 1947--1950 träffades mellan staten och skogsindustrierna om erläggande av vissa avgifter vid export, förutsattes att frågan om beskattningen av avgifterna skulle lösas på i avtalen närmare angivet sätt. Så har även skett och Kungl. Maj:t har, i överensstämmelse med riksdagens beslut, för de olika årens taxeringar utfärdat särskilda förordningar i ämnet. Bestämmelserna innebära i huvudsak, att avgifterna få av företagen avdragas vid inkomsttaxeringen för det år de erläggas samt att beskattning enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt

hos företagen av återbetalade medel skall ske först vid utbetalning enligt avtalen. Vidare gäller att de fonder och stiftelser, som bildats i överensstämmelse med avtalens föreskrifter, äro fritagna från skyldighet att erlägga skatt för inkomst och förmögenhet.

Jämväl i de nu förevarande avtalen och tilläggsavtalen har förutsatts att frågan om avgifternas behandling i beskattningshänseende skall göras till föremål för särskild reglering. Därvid ha emellertid parterna överenskommit om en delvis annan ordning än den som gällt enligt de äldre avtalen. Sålunda innehålla avtalen bestämmelser om att viss del av avgifterna skall inlevereras till statsverket såsom skatt. Detta innebär att staten skall äga att omedelbart uppbära den å avgifterna belöpande statliga inkomstskatten. Den kommunala beskattningen skall däremot, liksom hittills, ske först i samband med den framtida återbetalningen av medel till företagen. I fråga om rätt att vid inkomsttaxeringen njuta avdrag för erlagda avgifter innehålla de nya avtalen bestämmelser, som i stort sett överensstämma med motsvarande regler i de tidigare avtalen.

Förskottsskatten till staten skall i princip motsvara den ordinarie 40-procentiga bolagsskatten å den del av avgifterna, som icke skall fonderas för olika ändamål. Såsom tidigare angivits föreskrives i de avtal, som avse 1952 års export, att 34 procent av avgifterna skola tillföras särskilda fonder. I enlighet härmed har förskottsskatten i dessa avtal bestämts till 40 procent av 66 procent av avgifterna eller sålunda till, i avrundat tal, 26 procent. I tilläggsavtalen för fjärde kvartalet 1951 har statens skatteandel bestämts något högre eller till 28 procent. Detta sammanhänger med att fonderingsdelen enligt dessa avtal endast uppgår till 30 procent av avgifterna. Skatten skall sålunda i detta fall beräknas på 70 procent av avgifterna.

Den i avtalen förutsatta tidigare inbetalningen av statlig inkomstskatt har jag tidigare berört i samband med att riktlinjerna för den ekonomiska politiken redovisades i proposition nr 220 till 1951 års riksdag. Jag framhöll därvid, bland annat, att medan det kunde beräknas att enligt 1950 års avtal företagets slutliga andel av överpriserna skulle med hänsynstagande till ränteförlusten bliva ungefär 40 procent, hade i de preliminära avtalen för 1952 denna sänkts till cirka 33 procent. Skillnaden bleve i verkligheten än större med hänsyn till att staten skulle äga uppbära 26 procent av avgifterna såsom förskottsskatt, gentemot vilken några avskrivningsanspråk ej kunde resas från företagets sida. Jag uttalade vidare, att jag beträffande förskottsskatten avsåg att inom den närmaste tiden föreslå proposition till riksdagen, grundad på de med branschföreningarna träffade avtalen. I statsverkspropositionen till årets riksdag har angivits att statens inkomster genom förskottsskatten kunde beräknas till 150 miljoner kronor för budgetåret 1951/52 och 200 miljoner kronor för budgetåret 1952/53.

Sedan slutliga avtal numera träffats med branschföreningarna får jag tillstyrka att särskilda bestämmelser utfärdas rörande beskattningen av berörda avgifter. Bestämmelserna böra i sak ha den innebörd, som förutsatts i avtalen. Genom att förskottsskatten konstruerats såsom en staten tillkom-

mande andel av de till riksgäldskontoret inbetalade medlen komma de vanliga beskattningsmyndigheterna icke att taga befattning med påföring och uppbörd av denna skatt. Med hänsyn härtill torde det vara lämpligt, att bestämmelserna om förskottsskatten behandlas i en författning och övriga bestämmelser, som ha avseende å den årliga inkomsttaxeringen, i en annan författning.

Enligt avtalen äger företag, som inbetalat avgift för visst parti och som sedermera visar sannolika skäl för att betalning för partiet ej kommer att inflyta, återfå den inbetalade avgiften. I regel torde det väl bli möjligt för vederbörande branschförening att reglera eventuella återbetalningar utan att behöva påkalla att redan inlevererad skatt skall återbetalas. Möjlighet bör emellertid finnas att få den å avgiften belöpande skatten restituerad för den händelse till riksgäldskontoret inlevererade belopp behöva tagas i anspråk för återbetalning. Det bör ankomma på statskontoret att i förekommande fall verkställa skatterestitutionen. Med hänsyn till att avtalen innehålla särskilda föreskrifter om kontroll av avtalens efterlevnad och om revision torde någon saklig prövning från statskontorets sida icke behöva ifrågakomma.

Såsom förutsatts i avtalen bör vederbörande företag vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt få njuta avdrag för avgifter, som under beskattningsåret erlagts. Fonder och övriga stiftelser böra icke vara skattskyldiga till inkomst- eller förmögenhetsskatt för de medel, som enligt avtalen inflyta till desamma, eller för därav härflytande avkastning. Vid återbetalning av medel till företagen måste i beskattningshänseende skillnad göras mellan sådana medel för vilka förskottsskatt erlagts och övriga medel, som kunna komma att utbetalas till företagen. I förra fallet har statlig inkomstskatt redan erlagts och det återbetalade beloppet bör sålunda icke upptagas som skattepliktig inkomst vid taxering till statlig inkomstskatt. Vid taxering till kommunal inkomstskatt bör däremot beloppet jämte därå belöpande förskottsskatt upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår medlen kommit företaget tillgodo. Om exempelvis återbetalning äger rum med en femtedel av de medel, som enligt avtalen skola återgå till företagen, skall nämnda femtedel jämte en femtedel av den tidigare erlagda förskottsskatten upptagas såsom intäkt av rörelse vid kommunaltaxeringen.

Medel, vilka kunna komma att utbetalas till företagen från någon av de i avtalen angivna stiftelserna eller fonderna, böra beskattas hos företaget såsom intäkt av rörelse såväl vid den statliga som vid den kommunala taxeringen. I detta fall har ju tidigare icke utgått någon förskottsskatt till staten. Det nu sagda bör gälla även i fråga om räntemedel, som utbetalas till företaget. Skulle bidrag från fond eller stiftelse formellt icke utbetalas till vederbörande företag men likväl komma företaget till godo -- bidrag utbetalas t. ex. till annan än företaget för utförande av vägbyggnad å företagets egendom -- bör även dylikt bidrag upptagas såsom intäkt av rörelse hos företaget för det beskattningsår, då bidraget kommit företaget till godo. Huruvida företaget vid taxering må åtnjuta avdrag med belopp, motsvarande sådant bidrag eller del därav, får avgöras enligt vanliga regler.

I vissa fall kunna inbetalade avgiftsmedel komma att utbetalas såsom kompensation för viss prissättning på den inhemska marknaden. Sålunda utbetalat belopp skall — såsom även uttryckligen föreskrivits i avtalen — beskattas i vanlig ordning hos det mottagande företaget.

Har ett företag, som erhållit avdrag för erlagd avgift under ett beskattningsår, sedermera berättigats återfå avgiften och den därå belöpande förskottsskatten på den grund att företaget visat sannolika skäl för att betalning för partiet ej kommer att inflyta, skall givetvis hela det återbekomna beloppet uppgivas till beskattning.

Att gåvoskatt icke ifrågakommer för de enligt avtalet inbetalade eller överförda medlen torde ligga i sakens natur.

Anmärkas må att de föreslagna bestämmelserna icke avse att reglera frågan om skattskyldighet för medel, som från fonderna eller stiftelserna kunna komma att utbetalas till annan än de ifrågavarande företagen. Denna fråga får alltså bedömas enligt eljest gällande regler.

I de förordningar som skola reglera beskattningsförhållandena i anledning av de nu angivna avtalen bör lämnas befogenhet åt Kungl. Maj:t att meddela tillämpningsföreskrifter till förordningarna. Denna befogenhet bör anses innefatta även rätt för Kungl. Maj:t att förordna om återbetalning av inbetald skatt i sådana fall då felräkning eller eljest misstag skett.

I detta sammanhang torde jag få behandla ytterligare en fråga på detta område. Såsom av den tidigare lämnade redogörelsen framgår har Kopparfors aktiebolag och Storviks sulfittaktiebolag gjort framställning om att den av bolagen år 1948 bildade Stiftelsen Kopparfors och Storviks fond för konjunkturutjämnande, sociala och skogsförbättrande åtgärder skulle få komma i åtnjutande av skattefrihet för vissa medel, som bolagen avsågo att överföra till stiftelsen från 1951 års trämasse- och cellulosafonder. Framställningen har tillstyrkts av de hörda remissinstanserna. Med hänsyn till att här endast är fråga om en omfördelning av redan inbetalade belopp kan jag för min del tillstyrka att stiftelsen medgives den begärda skattefriheten. Enligt min mening torde det icke vara erforderligt att utfärda särskild författningsbestämmelse i ämnet. Jämlikt 2 § förordningen den 30 juni 1948, nr 497, föreligger nämligen icke skyldighet att erlægga skatt för inkomst och förmögenhet för bl. a. ifrågavarande stiftelse. Även om denna bestämmelse ursprungligen närmast haft avseende å de medel, som tillförts stiftelsen enligt avtal den 13 maj 1948, torde hinder icke möta att anse bestämmelsen tillämplig jämväl å nu ifrågavarande medelstillskott, vilka till sin natur äro av samma slag som de som tidigare tillkommit stiftelsen.

Departementschefens hemställan.

I enlighet med vad i det föregående anförts ha inom finansdepartementet upprättats förslag till

- 1) *förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende år 1952;*
- 2) *förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende år 1952, m. m.;*
- 3) *förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951; samt*
- 4) *förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951, m. m.*

Föredragande departementschefen hemställer, att nämnda fyra författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Birgit Warholm.